

Etnopolitika Franciaországban

Franciaországban több etnikai kisebbség él, melyek egy része „őshonos”, mint például a korzikaiak, bretonok, okszitánok, baszkok, katalánok, másik részük bevándorló. Dolgozatom célja a franciaországi etnikai kisebbségek jelenlegi közjogi helyzetének bemutatása, valamint a területi decentralizációval létrejött Korzikai Területi Közösség specifikus struktúrájának, főbb jellemzőinek ismertetése.

Közjogi helyzet

A francia alkotmány, illetve közjog nem ismeri el hivatalosan az etnikai kisebbségek létezését Franciaország területén. A kisebbségek elismerését ellenzők szerint a kisebbségek elismerése és számukra kollektív jogok biztosítása ellentétes a francia állam olyan alapelveivel, mint az ország egységes nemzetállamként való meghatározása, vagy az állampolgárok törvény előtti egyenlősége.

A francia Alkotmány értelmében „a köztársaság nyelve a francia”¹, mely az egyedüli hivatalos nyelv Franciaországban. A francia nyelvpolitikában a 2008. évi alkotmánymódosítás hozott jelentős változást, ugyanis ekkor került be az alkotmányba egy olyan, a regionális nyelvekre vonatkozó cikk, mely szerint „a regionális nyelvek Franciaország kulturális örökségének részét képezik”.² Ez jelentős előrelépést jelent a regionális nyelvek elismerését illetően, különösen

¹ A Francia Köztársaság Alkotmánya 2. cikk Constitution du 4. octobre 1958. (<http://www.assemblee-nationale.fr/connaissance/constitution.asp>) (Utolsó letöltés időpontja: 2008. október 15.)

² A Francia Köztársaság Alkotmánya 75-1. cikk Constitution du 4 octobre 1958. (<http://www.assemblee-nationale.fr/connaissance/constitution.asp>) (Utolsó letöltés időpontja: 2008. október 15.)

annak tükrében, hogy Franciaország mindmáig nem ratifikálta a Regionális és Kisebbségi Nyelvek Európai Chartáját.

A kisebbségekre vonatkozó politika elsősorban az etnikai, nemzeti és faji alapon történő diszkrimináció tilalmára, a diszkrimináció elleni harcra és a kisebbségekhez tartozó személyek társadalmi integrációjának szorgalmazására vonatkozik. Emellett az ország decentralizált struktúrájából, az önkormányzatiságból adódó jogkörök és kompetenciák, amelyekkel a területi közösségek rendelkeznek, lehetőséget teremthetnek a kisebbségek számára, hogy nagyobb beleszólást nyerjenek az őket érintő döntésekbe, kérdésekbe, beleértve a kisebbségi identitásra, kultúrára, nyelvre vonatkozó kérdéseket is.

Az antidiszkriminációs jogszabályok és politikák alkotmányos alapját az állampolgárok törvény előtti egyenlőségének elve képezi, mely mind az 1789-es évi „*Az Emberi és Polgári Jogok Nyilatkozatában*”, mind a francia Alkotmányban szerepel.³ A diszkrimináció elleni védelem nem a kisebbségi csoportok jogainak védelmét értik, hanem az állampolgároknak mint egyéneknek diszkriminációval szembeni védelmét. Az 1970-es évektől kezdődően Franciaországban fokozatosan kezdték elfogadni a diszkrimináció elleni védelem biztosítását célzó jogi normákat, törvényeket.⁴ Ilyen jogszabály például az 1990. évi 90-615. számú törvény, mely kifejezetten *tiltja az etnikai, nemzeti, faji és vallási alapon történő diszkriminációt*.⁵ Átfogó diszkriminációellenes törvény elfogadására 2001-ben került sor, ekkor fogadták el a diszkrimináció elleni harcra vonatkozó 2001-1066. számú törvényt. Az antidiszkriminációs törvény szerint a diszkrimináció elleni védelem a közvetlen diszkrimináció mellett a közvetett diszkriminációra is kiterjed, azonban a törvény nem definiálja a közvetett diszkrimináció fogalmát. A törvény explicit módon megemlíti és tiltja a faji, etnikai és nemzeti

³ Emberi és polgári jogok nyilatkozata 1. cikk: »Minden ember szabadnak és jogokban egyenlőnek születik és marad; a társadalmi különbségek csakis a közösség szempontjából való hasznoságon alapulnak« (<http://mek.oszk.hu/00000/00056/html/228.htm>) (Utolsó letöltés időpontja: 2008. október 15.) és Déclaration des droits de l'homme et du citoyen de 1789 (<http://www.assemblee-nationale.fr/histoire/dudh/1789.asp>) (Utolsó letöltés időpontja: 2008. október 15.)

A Francia Köztársaság Alkotmánya 1. cikk, Franciaország „minden állampolgára számára biztosítja a törvény előtti egyenlőséget származás, faj vagy vallás alapján történő különbségtétel nélkül”. Constitution du 4 octobre 1958 (<http://www.assemblee-nationale.fr/connaissance/constitution.asp>) (Utolsó letöltés időpontja: 2008. október 15.)

⁴ The Situation of Muslims in France in Open Society Institute EU Accession Monitoring Program, 72. (2002) in Monitoring the EU Accession Process: Minority Protection Volume II. Case Studies in Selected Member States, 69–140. (http://www.eumap.org/topics/minority/reports/minority01-02/eu/international/sections/france/2002_m_france.pdf) (Utolsó letöltés időpontja: 2008. október 15.)

⁵ Loi no. 90–615 du 13 juillet 1990 tendant à réprimer tout acte raciste, antisémite ou xénophobe in JORF no. 162 du 14 juillet 1990 p. 8333, art. 1^{er}. (<http://www.legifrance.gouv.fr/affichTexte.do?cidTexte=JORFTEXT000000532990&dateTexte>) (Utolsó letöltés időpontja: 2008. október 15.)

hovatarozás alapján történő diszkriminációt.⁶ A 2001. évi antidiszkriminációs törvény változást hoz a bizonyítási kötelezettség tekintetében, mely megosztottá válik az állítólagos diszkriminatív tett áldozata és elkövetője között.⁷ A törvény rendelkezik egy ingyenes telefonszolgálatról is, amelyet azon személyek vehetnek igénybe, akik úgy vélik, hogy faji diszkrimináció áldozatai vagy tanúi.⁸ A francia jog a foglalkoztatás területén biztosítja a legmagasabb fokú diszkrimináció elleni védelmet.⁹

Franciaország több diszkrimináció elleni védelemre is vonatkozó nemzetközi egyezményhez is csatlakozott. Elfogadta „Az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozatát”, ratifikálta az Egyezményt az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről, a *Faji Megkülönböztetés Valamennyi Formájának Kiküszöböléséről* szóló *Nemzetközi Egyezményt és más, a diszkrimináció elleni védelemre vonatkozó, nemzetközi szerződéseket*.¹⁰ Ratifikálta továbbá a számítástechnikai bűnözésről szóló egyezménynek a számítástechnikai rendszerek útján megvalósított rasszista és idegengyűlölő cselekmények büntetendővé nyilvánításáról szóló kiegészítő jegyzőkönyvét.¹¹ *Nem írta viszont alá az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló egyezmény 12. kiegészítő jegyzőkönyvét, mely előírja a diszkrimináció általános tilalmát, továbbá fenntartásokat fogalmazott meg olyan nemzetközi egyezmények cikkeivel kapcsolatban, amelyek a kisebbségekhez tartozó személyek kollektívan gyakorolható jogait szabályozzák. Így például fenntartást fogalmazott meg a Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi*

⁶ 2001. november 16-i 2001-1066 számú törvény a diszkrimináció elleni harcról Loi no. 2001-1066 du 16 novembre 2001 relative à la lutte contre les discriminations in J.O. Numéro 267 du 17 Novembre 2001 page 18311 (<http://www.france.qrd.org/texts/discrimination/loi2001-1066.html>) (Utolsó letöltés időpontja: 2008. október 15.)

⁷ European Commission against Racism and Intolerance (2004) *Third Report on France* Adopted on 25 June 2004, Council of Europe, Strasbourg p. 12. (http://www.coe.int/t/e/human_rights/ecri/1-ecri/2-country-by-country_approach/france/third_report_France.pdf) (Utolsó letöltés időpontja: 2008. október 15.)

⁸ 2001. november 16-i 2001-1066 számú törvény a diszkrimináció elleni harcról 9. cikk Loi no 2001-1066 du 16 novembre 2001 relative à la lutte contre les discriminations in J.O. Numéro 267 du 17 Novembre 2001 page 18311 (<http://www.france.qrd.org/texts/discrimination/loi2001-1066.html>) (Utolsó letöltés időpontja: 2008. október 15.)

⁹ The Situation of Muslims in France in Open Society Institute EU Accession Monitoring Program, 95. (2002) in *Monitoring the EU Accession Process: Minority Protection Volume II. Case Studies in Selected Member States* 69-140. (http://www.eumap.org/topics/minority/reports/minority01-02/eu/international/sections/france/2002_m_france.pdf) (Utolsó letöltés időpontja: 2008. október 15.)

¹⁰ Uo. 86.

¹¹ Council of Europe, Additional Protocol to the Convention on cybercrime, concerning the criminalisation of acts of a racist and xenophobic nature committed through computer systems CETS No.: 189 (<http://conventions.coe.int/treaty/Commun/ChercheSig.asp?NT=189&CM=&DF=&CL=ENG>) (Utolsó letöltés időpontja: 2008. október 15.)

Egyezségokmányának 27. cikkével kapcsolatban.¹² Franciaország 1999-ben aláírta a Kisebbségi vagy Regionális Nyelvek Európai Chartáját, de nem ratifikálta azt, a Nemzeti Kisebbségek Védelméről szóló Keretegyezményt pedig nem írta alá. A francia Alkotmánytanács 1999-ben arra a következtetésre jutott, hogy a Kisebbségi vagy Regionális Nyelvek Európai Chartája az alkotmánnyal ellentétes kitételeket tartalmaz.¹³ A regionális vagy kisebbségi nyelvek magán- és közéletben való használatának jogát olyan alkotmányos alapelvekkel találta ellentétesnek, mint a Köztársaság oszthatatlanságának elve, a törvény előtti egyenlőség elve és a Francia nép egységének elve.¹⁴

Az Európai Unió antidiszkriminációra, egyenlő bánásmódra vonatkozó normái tagállamként Franciaországra is vonatkoznak. Ezen normák között megemlíthetjük az Európai Unió Tanácsának 2000/43/EK irányelvét „a személyek közötti, faji vagy etnikai származásra való tekintet nélküli egyenlő bánásmód elvének alkalmazásáról” és 2000/78/EK irányelvét „a foglalkoztatás és a munkavégzés során alkalmazott egyenlő bánásmód általános kereteinek létrehozásáról”.

Több intézmény, így állam által létrehozott intézmény és civil szervezet egyaránt, tevékenykedik a kisebbségvédelem, a diszkrimináció elleni harc területén. Ilyen intézmények többek között a Nemzeti Emberi Jogi Tanácsadó Bizottság (La Commission Nationale Consultative des Droits de l’Homme [CNCDH]), valamint Az Emberi Jogi és Antidiszkriminációs Főhatóság (Haute Autorité de Lutte contre les Discriminations et pour l’Egalité [HALDE]). A HALDE a diszkriminációellenes és az egyenlőségért folytatott küzdelem *főhatósága*, 2004-ben törvény hozta létre.¹⁵ Tevékenységi területe a diszkrimináció elleni harc, a diszkrimináció megelőzése, az egyenlőség előmozdítása. Többek között segítséget nyújt a diszkriminatív gyakorlatok azonosításában és az ellenük való küzdelemben, tanácsot nyújt a jogi eljárást illetően, a bizonyítási eljárás során, továbbá

¹²International Covenant on Civil and Political Rights, United Nations Treaty Collection [As of 5 February 2002] Declarations and Reservations (http://www.unhchr.ch/html/menu3/b/treaty5_asp.htm) (Utolsó letöltés időpontja: 2008. október 15.) és

The Situation of Muslims in France in Open Society Institute EU Accession Monitoring Program, 86. (2002) in Monitoring the EU Accession Process: Minority Protection Volume II. Case Studies in Selected Member States, 69-140. (http://www.eumap.org/topics/minority/reports/minority01-02/eu/international/sections/france/2002_m_france.pdf) (Utolsó letöltés időpontja: 2008. október 15.)

¹³Le Conseil Constitutionnel Décision n° 99-412 DC – 15 juin 1999 Charte européenne des langues régionales ou minoritaires, art. 1^{er}. (<http://www.conseil-constitutionnel.fr/conseil-constitutionnel/francais/les-decisions/depuis-1958/decisions-par-date/1999/99-412-dc/decision-n-99-412-dc-du-15-juin-1999.11825.html>) (Utolsó letöltés időpontja: 2008. október 15.)

¹⁴I. m. The Situation of Muslims in France in Open Society Institute EU Accession Monitoring Program, (2002) 111–112.

¹⁵Loi no. 2004-1486 du 30 décembre 2004 portant création de la haute autorité de lutte contre les discriminations et pour l’égalité (1) in JORF no. 304 du 31 décembre 2004 page 22567 texte no. 3 (<http://www.legifrance.gouv.fr/affichTexte.do?cidTexte=JORFTEXT00000423967&dateTexte=>) (Utolsó letöltés időpontja: 2008. október 15.)

véleményeket és ajánlásokat bocsát ki.¹⁶ A CNCDH *független* tanácsadó emberjogi bizottság, amely minden évben elkészít egy jelentést a rasszizmus elleni harc franciaországi helyzetéről.¹⁷

A CNCDH 1991 óta évente végez közvélemény-kutatást a rasszizmus, antiszemitizmus és xenofóbia témájában. *A CNCDH 2007. évi jelentése szerint bár 2004 után csökkent a hatóságok tudomására jutó rasszista és antiszemita cselekmények száma, ezek mennyisége az 1990–2000 közötti évekhez viszonyítva még mindig magas.*¹⁸ Míg 2005-ben a rasszizmus jelenősen felerősödött, 2006-ban és 2007-ben nőtt a tolerancia a bevándorlók és külföldi származásúak iránt.¹⁹

A diszkriminált személyek társadalmi integrálása megoldást jelenthet a diszkrimináció, a rasszizmus leküzdésében. *A Rasszizmus és Intolerancia Elleni Európai Bizottság 2004. évi jelentése is hangsúlyozza az integráció fontosságát. A Bizottság szerint a rasszista incidensek részben ahhoz is kapcsolódnak, hogy nem sikerült integrálni a bevándorlókat, illetve a bevándorló háttérrel rendelkező személyeket.*²⁰

Korzikai területi közösség

A decentralizáció eredményeképpen a területi közösségeknek olyan jogkörei, kompetenciái lehetnek, illetve helyileg olyan szervezeti struktúrák alakíthatók ki, amelyek kedvezően befolyásolhatják az adott területen élő kisebbség (mely esetenként helyileg többséget alkothat) sajátos érdekeinek érvényesítését, és amelyek nagyobb beleszólást engedhetnek meg a kisebbséget érintő döntésekbe. Mindezt Korzika példáján keresztül tekintem át a következőkben.

¹⁶ Haute Autorité de Lutte contre les Discriminations et pour l’Egalité (HALDE) <http://www.halde.fr/Presentation.html> (Utolsó letöltés időpontja: 2008. október 15.)

¹⁷ La Commission Nationale Consultative des Droits de l’Homme <http://www.cncdh.fr/> (Utolsó letöltés időpontja: 2008. október 15.)

¹⁸ Commission Nationale Consultative des Droits de l’Homme (2008) *La lutte contre le racisme et la xénophobie Année 2007 Rapport de la Commission Nationale Consultative des Droits de l’Homme présenté à Monsieur Le Premier Ministre, Paris, La Documentation Française, 11.* <http://lesrapports.ladocumentationfrancaise.fr/BRP/084000167/0000.pdf> (Utolsó letöltés időpontja: 2008. október 15.)

¹⁹ Commission Nationale Consultative des Droits de l’Homme. *La lutte contre le racisme et la xénophobie Année 2007*, (2008), 73. Rapport de la Commission Nationale Consultative des Droits de l’Homme présenté à Monsieur Le Premier Ministre, Paris, La Documentation Française, <http://lesrapports.ladocumentationfrancaise.fr/BRP/084000167/0000.pdf> (Utolsó letöltés időpontja: 2008. október 15.)

²⁰ European Commission against Racism and Intolerance (2004) *Third Report on France*, 32. Adopted on 25 June 2004, Council of Europe Strasbourg, http://www.coe.int/t/e/human_rights/ecri/1-ecri/2-country-by-country_approach/france/third_report_France.pdf (Utolsó letöltés időpontja: 2008. október 15.)

Korzika Franciaország speciális területi közössége, mely az ország többi régiójához viszonyítva sajátos státussal, több joggal, szélesebb körű kompetenciákkal rendelkezik. Hivatalos elnevezése Korzikai Területi Közösség. Lakosságát 2007-ben 281 000-ra becsülték.²¹ A lakosság körülbelül 60%-a korzikai származású.²² Korzika szigetvontából adódóan sajátos jellegzetességekkel rendelkezik. Fejlettségét tekintve Franciaország legkevésbé fejlett régiói közé tartozik. A korzikai nyelv és terület fontos szempont a korzikai identitás meghatározásában. A korzikai nyelvet leginkább az idősebb generációkhoz tartozó személyek beszélik, a fiatalabb nemzedékekhez tartozók már kevésbé ismerik és használják. Egy 1982-es évi felmérés szerint a korzikai származású szigetlakók 96%-a, vagyis a sziget teljes népességének 70%-a értette és a korzikai származású szigetlakók 86%-a beszélt rendszeresen a korzikai nyelvet.²³

Korzika jelenlegi speciális státusa és intézményei reformok és törvények elfogadása útján alakultak ki. Korzika 1982-ben sajátos státust kapott, melynek alapján – francia jogi terminussal élve – úgynevezett „területi közösséggé” vált.²⁴ Hasonló intézményekkel rendelkezett, mint a többi régió. Választott testületének neve Korzikai Gyűlés (Assemblée de Corse), melynek munkáját két tanácsadó szerv segítette. A Korzikai Területi Közösség nem rendelkezett törvényhozói hatalommal. A végrehajtó hatalmat a Korzikai Gyűlés Elnöke gyakorolta. A Korzikai Területi Közösség több területen is szélesebb hatáskörrel rendelkezett, mint a többi régió. Korlátozott kompetenciája volt a regionális ügyekben való döntéseket illetően olyan területeken, mint a kultúra, közlekedés, oktatás, tervezés.²⁵ A Korzikai Gyűlés javaslatokat tehetett Korzikára vonatkozó érvényben levő

²¹ Institut national de la statistique et des études économiques (INSEE), becsült adat, 2007. január 01. http://www.insee.fr/fr/themes/tableau.asp?reg_id=6&ref_id=poptc001 (Utolsó letöltés időpontja: 2008. október 15.)

²² Corse <http://www.tlq.ulaval.ca/axl/europe/corsefra.htm> (Utolsó letöltés időpontja: 2008. október 15.)

²³ Corse <http://www.tlq.ulaval.ca/axl/europe/corsefra.htm> (Utolsó letöltés időpontja: 2008. október 15.)

Daftary, Farimah, *Insular Autonomy: A Framework for Conflict Settlement? A Comparative Study of Corsica and the Åland Islands*. 10–11. (2000) ECMI Working Papers No. 9, October 2000 http://www.ecmi.de/download/working_paper_9.pdf (Utolsó letöltés időpontja: 2008. október 15.)

²⁴ Loi no. 82-214 du 2 mars 1982 portant statut particulier de la région de Corse : organisation administrative (1). JORF du 3 mars 1982 748–752. http://legifrance.gouv.fr/affichTexte.do?jsessionid=F5552CBE0EE89720C554B264B4A84989.tp.djo05v_2?cidTexte=LEGITEXT000006068737&dateTexte= (Utolsó letöltés időpontja: 2008. október 15.)

²⁵ Collectivité Territoriale de Corse/historique/1982 : du droit commun au premier statut particulier <http://www.cr-corse.fr/institution/historique/1982.php?id=1&id2=45&id3=41> (Utolsó letöltés időpontja: 2008. október 15.) I. m. Daftary, Farimah (2000), 26.

törvények és rendeletek módosítására vagy alkalmazására, valamint Korzikára vonatkozó törvény- és rendelettervezeteket illetően.²⁶

Az 1991. május 13-i törvény, mely Korzikát Franciaország területi közösségként definiálja az Alkotmány területi közösségekre vonatkozó 72. cikke értelmében,²⁷ 1992-től lépett hatályba. Korzika specifikus területi közösséggé válása intézményi változásokkal járt. A törvény értelmében létrehozták a héttagú Korzikai Végrehajtó Tanácsot (Conseil Exécutif de Corse). A Végrehajtó Tanács Elnöke gyakorolja a végrehajtó hatalmat. A Korzikai Gyűlésnek 51 tagja van, akiket hat évre választanak meg. A gyűlés továbbra sem kapott törvényhozói hatalmat, tanácsadó testületként működik. A Korzikai Gyűlés megszavazza a „területi közösség” költségvetését, és elfogadja Korzika fejlesztési tervét.²⁸ A Korzikai Gazdasági, Szociális és Kulturális Tanács (Conseil Economique, Social et Culturel de Corse) segíti a Korzikai Gyűlés és Végrehajtó Tanács munkáját. A korzikai területi közösség hatáskörei tovább bővültek. Egyes területeken teljes mértékű kompetenciára tett szert, mint például a légi és tengeri közlekedés területén. Más területeken részleges kompetenciákkal rendelkezik. Ilyen területek például a mezőgazdaság, a turizmus, a kultúra, a korzikai nyelv.²⁹ A korzikai népre való utalás nem került bele a törvénybe, mivel az Alkotmánytanács ezt alkotmányellenesnek minősítette.³⁰

1999-ben és 2000-ben Lionel Jospin miniszterelnök és a francia kormány képviselői tárgyalásokat folytattak Korzika választott képviselőivel. Több kérdésről is tárgyaltak, melyek közül az intézményi reform és a törvényhozási kompetenciák devolúciójának a kérdésében volt a legnehezebb kompromisszumos megoldást találni. A tárgyalások eredményeképpen 2000. július 20-án a francia kormány nevében egy „Matignon-terv”-ként is említett javaslatot fogalmaztak meg,

²⁶ Art. 27. Loi no. 82-214 du 2 mars 1982 portant statut particulier de la région de Corse: organisation administrative (1). JORF du 3 mars 1982 748–752. 750.

http://legifrance.gouv.fr/affichTexte.do?jsessionid=F5552CBE0EE89720C554B264B4A84989.tpdjo05v_2?cidTexte=LEGITEXT000006068737&dateTexte= (Utolsó letöltés időpontja: 2008. október 15.) és

Collectivité Territoriale de Corse/historique/1982 : du droit commun au premier statut particulier <http://www.cr-corse.fr/institution/historique/1982.php?id=1&id2=45&id3=41> (Utolsó letöltés időpontja: 2008. október 15.)

²⁷ 2. cikk Loi no. 91-428 du 13 mai 1991 portant statut de la collectivité territoriale de Corse (1) in JORF no. 111 du 14 mai 1991 page 6318

<http://www.legifrance.gouv.fr/affichTexte.do?cidTexte=JORFTEXT000000536085&dateTexte=> (Utolsó letöltés időpontja: 2008. október 15.)

²⁸ Collectivité Territoriale de Corse/historique/ 1991: naissance d'une collectivité territoriale spécifique <http://www.cr-corse.fr/institution/historique/1991.php?id=1&id2=45&id3=42> (Utolsó letöltés időpontja: 2008. október 15.)

²⁹ Collectivité Territoriale de Corse/historique/ 1991: naissance d'une collectivité territoriale spécifique <http://www.cr-corse.fr/institution/historique/1991.php?id=1&id2=45&id3=42> (Utolsó letöltés időpontja: 2008. október 15.)

³⁰ I. m. Daftary, Farimah (2000), 27.

ezt a Korzikai Gyűlés jóváhagyta. A javasolt reformok többek között Korzika adminisztratív struktúrájának egyszerűbbé tételére, a hatáskörök decentralizációjára, a korzikai nyelv tanítására, a gazdasági fejlesztésre vonatkoztak.³¹ A 2002. január 22-i Korzikára vonatkozó törvény³² tovább növelte a Korzikai Területi Közösség jogait, szélesebb körű kompetenciákkal ruházva fel azt. A Korzikai Területi Közösséget szabályozási jogkörrel ruházták fel a hatáskörébe utalt területek vonatkozásában. Kompetenciáit bizonyos területeken kibővítették, illetve a már meglévők mellé újakat ruháztak át a közösségre. Ennek megfelelően Korzika teljes körű kompetenciával rendelkezik – többek között – olyan területeken, mint például kulturális tevékenységek, turizmus, egyetemi épületek építése és finanszírozása, és megosztott hatáskörrel rendelkezik például a mezőgazdaság és halászat területein. A törvény értelmében nemzeti vagyona is növekedett, és az állam részéről a kompetenciák transzfere együtt járt a gyakorlásukhoz szükséges eszközök, valamint ingó és ingatlan vagyonok átadásával, így például felsőoktatási intézményeknek, továbbá az Ajaccio, Bastia, Calvi és Figari helységek repülőtereinek átadásával. A Korzikai Végrehajtó Tanácsot kilenctagúra bővítették.³³ A Korzikai Gyűlés saját tagjai közül választja meg a Végrehajtó Tanács tagjait, és ellenőrzést gyakorol a Végrehajtó Tanács felett. A Korzikai Gyűlés továbbra is javasolhatja a kormánynak olyan törvények és rendeletek módosítását, amelyek Korzikára vonatkoznak, a kormánynak pedig kötelező konzultálnia a Korzikai Gyűléssel olyan törvény- vagy rendelettervezetek esetében, amelyek Korzikára vonatkozó kitételeket tartalmaznak. A Végrehajtó Tanács irányítja a területi közösség tevékenységét valamennyi, a kompetenciája körébe eső területen.³⁴

A területi közösségek lehetőségeinek növeléséhez és sajátos érdekeik jobb érvényesítéséhez járulhat hozzá, hogy a 2003. március 28-i, a Köztársaság decentralizált szervezésére vonatkozó alkotmányos törvény lehetővé teszi törvények és szabályozások kísérleti jellegű kipróbálását.³⁵ A Korzikai Területi Közösség au-

³¹ Uo. 38–42.

³² Loi no. 2002-92 du 22 janvier 2002 relative à la Corse (1) in J.O no. 19 du 23 janvier 2002 page 1503 texte no. 1 <http://www.cr-corse.fr/documents/lois/loi22012002.pdf> (Utolsó letöltés időpontja: 2008. október 15.)

³³ Collectivité Territoriale de Corse/ historique/ 2002: des pouvoirs renforcés. <http://www.cr-corse.fr/institution/historique/2002.php?id=1&id2=45&id3=43> (Utolsó letöltés időpontja: 2008. október 15.)

³⁴ Loi no. 2002-92 du 22 janvier 2002 relative à la Corse (1) in J.O no. 19 du 23 janvier 2002 page 1503 texte no. 1. <http://www.cr-corse.fr/documents/lois/loi22012002.pdf> (Utolsó letöltés időpontja: 2008. október 15.) és Collectivité Territoriale de Corse / Assemblée de Corse <http://www.cr-corse.fr/institution/assemblee/?id=1&id2=47> (Utolsó letöltés időpontja: 2008. október 15.) és Collectivité Territoriale de Corse / Conseil Exécutif de Corse <http://www.cr-corse.fr/institution/executif/?id=1&id2=48> (Utolsó letöltés időpontja: 2008. október 15.)

³⁵ Collectivité Territoriale de Corse / Assemblée de Corse. <http://www.cr-corse.fr/institution/assemblee/?id=1&id2=47> (Utolsó letöltés időpontja: 2008. október 15.) és

tonómiájának növelésére további lehetőséget adott volna az intézményi struktúra megváltoztatása a közigazgatási megyei szint megszüntetésével, de az erre tett javaslatot népszavazás során 2003-ban elutasították.³⁶

Összefoglalás

Franciaország etnikai kisebbségei iránt tanúsított politikáját alapvetően meghatározza a francia nemzetállam-felfogás és az állampolgárok törvény előtti egyenlőségének alkotmányos alapelve. A francia közjog nem ismeri el hivatalosan az etnikai kisebbségeket. A kisebbségekre vonatkozó politika elsősorban az etnikai, nemzeti és faji alapú diszkrimináció tilalmára, a diszkrimináció elleni harcra és a kisebbségekhez tartozó személyek társadalmi integrációjának szorgalmazására vonatkozik. Az ország decentralizált struktúrájából, az önkormányzatiságból adódó jogkörök és kompetenciák, amelyekkel a területi közösségek rendelkeznek, közvetve vagy közvetlenül szerepet játszanak, illetve játszhatnak az etnikai kisebbségek kultúrájának, nyelvének, identitásának megőrzése szempontjából. Tényként rögzíthetjük, hogy a francia alaptörvénybe bekerült egy cikk a regionális nyelvekre vonatkozóan. Ez kezdetét jelentheti egy közjogi szinten is megjelenő új állami politikának, mely nyitottságot tanúsít a kisebbségek anyanyelve, kultúrája, identitása védelme iránt, és értéknek tekinti azokat.

Loi constitutionnelle no. 2003-276 du 28 mars 2003 relative à l'organisation décentralisée de la République (1) J.O no. 75 du 29 mars 2003 page 5568 texte no. 1 <http://www.cr-corse.fr/documents/lois/loi28032003.pdf> (Utolsó letöltés időpontja: 2008. október 15.)

³⁶ Le referendum local en Corse. <http://www.vie-publique.fr/actualitevp/dossier/corse.htm> (Utolsó letöltés időpontja: 2008. október 15.)